

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму «Сімейна психологія»
підготовки здобувачів на другому (магістерському) рівні вищої освіти за
спеціальністю 053 «Психологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
у Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка

Освітньо-професійна програма «Сімейна психологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти відповідає спеціальності 053 «Психологія» та галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за метою, загальною спрямованістю, змістом її складових. Вона є логічним продовженням ОПП «Соціальна психологія» для підготовки здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні. Зміст та структура ОПП відповідає «Стандарту вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» для другого (магістерського) рівня вищої освіти». ОПП містить рекомендовані Стандартом загальні та спеціальні (фахові) компетентності, результати навчання, структурно-логічні схеми викладання обов'язкових і вибіркових компонентів, матриці відповідності програмних компетентностей та результатів навчання компонентам освітньої програми. ОПП містить унікальні складові, які доповнюють загально-рекомендовані орієнтири освіти, уточнюючи специфіку підготовки саме за цією програмою. Зміст та напрям підготовки ОПП «Сімейна психологія» конкретизовано в компетентностях (СКУ₁₁₋₁₄) та результатах навчання (РНУ₁₂₋₁₅), в об'єкті вивчення, цілях навчання, меті підготовки. Важливо відзначити, що мета поєднує три складові, які доповнюють одна одну та фокусують увагу на розв'язанні завдань консультативної і психокорекційної діяльності психолога у наданні психологічної допомоги особистості як члена сімейної системи на соціальному, інституційному та функціональному рівнях психологічної практики.

Особливо хотілось би визначити доречність введення СКУ₁₁ «Здатність визначати вид психологічної допомоги: психоедукація, консультування, психокорекція, психотерапія, тренінги залежно від заявленого запиту і психологічного завдання (в тому числі в умовах війни)», СКУ₁₂ «Здатність вибудовувати оптимальну схему сімейної консультації у кожному випадку психологічної допомоги» та СКУ₁₄ «Здатність до рефлексії власної особистісної (родинної) історії і її впливу на фахову діяльність», які окреслюють вагомість компаративістичного підходу у вивченні парадигмальних консультативних і психотерапевтичних здобутків прикладної психології. Ці компетентності відповідають та підкреслюють специфіку ОПП «Сімейна психологія», оскільки відображають здатність випускників програми на теоретичному, аналітичному і прикладному рівнях застосовувати превентивні та корекційні програми опанування нормативним і ненормативними сімейними кризами відповідно до запиту клієнта і його

особистісного типу. Ці вміння наразі є актуальними для психологів, які працюють із складними системами і орієнтація на формування цих здатностей свідчить про цінність цієї програми, її актуальність для українських реалій.

Також хотілось би відмітити достатньо чітко сформульовані програмні результати навчання, які слугують орієнтирами і для викладачів, і для здобувачів. Кожний програмний результат забезпечують декілька освітніх компонентів, що говорить про логічність їхнього підбору. Освітні компоненти комплементарно підібрані, логічно пов'язані, що забезпечує цілісність освітнього процесу. Майже всі компоненти мають виражену професійну спрямованість: розширюють знання та вміння аналізувати соціально-психологічні явища і особистісну феноменологію як ключові умови психологічного втручання і надання психологічної допомоги особистості у кризовому стані для активізації ресурсів її життєстійкості (в тому числі в умовах війни).

Отже, позитивно оцінюючи запропоновану освітньо-професійну програму «Сімейна психологія» підготовки здобувачів вищої освіти на другому (магістерському) рівні зі спеціальності 053 «Психологія» рекомендуємо цей нормативний документ до запровадження та реалізації в освітній процес Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Рецензент:

**доктор психологічних наук, професор,
професор кафедри педагогіки і психології
Київського національного економічного
університету імені Вадима Гетьмана**

Світлана СТАВИЦЬКА

Діпис *Гаврицької С.*
ЗАСВІДЧУЮ
Начальник відділу кадрів
Київський національний
економічний університет
імені Вадима Гетьмана
Ю. Роговська Д.
07 " 03 2024 р.

РЕЦЕНЗІЯ

**на освітньо-професійну програму 053.00.06 Сімейна психологія
підготовки здобувачів на другому (магістерському) рівні вищої освіти,
розроблену робочою групою кафедри психології особистості та
соціальних практик факультету психології, соціальної роботи та
спеціальної освіти
Київського столичного університету імені Бориса Грінченка**

Значне збільшення кількості випадків домашнього насильства і розлучень, хаотичність і нестабільність соціального життя під час війни, стосунки на відстані, переживання дітьми надсильних випробувань і, як результат, погіршення стану психічного здоров'я населення створюють необхідність посилити напрям сімейної психології у психологічній і соціальній сферах та роль сімейних психологів у сучасних умовах життя. Саме тому актуальним є запит щодо підготовки фахівців-психологів, спроможних надавати кваліфіковану психологічну допомогу задля збереження стійких та здорових родинних відносин, гармонійного розвитку особистості дітей і батьків, їх психологічної стійкості у кризових умовах, соціально-економічної стабільності розвитку громади, регіону, країни на основі кращих вітчизняних та світових практик. Освітньо-професійна програма 053.00.06 – Сімейна психологія другого (магістерського) рівня вищої освіти розроблена робочою групою кафедри психології особистості та соціальних практик Київського столичного університету імені Бориса Грінченка і складається із передмови, освітнього профілю і навчального плану. Передмова містить обґрунтування актуальності освітньо-професійної програми, інформацію про розробників і рецензентів.

Предметним фокусом освітнього профілю є виклад найбільш важливих результатів програми вищої освіти на здобуття другого освітнього рівня магістра психології. Специфіка представленої програми розкривається через призму надання спеціалізованої галузевої прикладної психологічної освіти, зокрема це психологічна допомога у підтримці різноманітності сучасних сімейних моделей; транстеоретична інтеграція і компаративістика з урахуванням можливостей класичних психологічних парадигм та останніх наукових відкриттів й здобутків практики. Прикладна професійна спрямованість освітньо-професійної програми охоплює два перспективних напрями працевлаштування випускників – посаду психолога-консультанта у закладах освіти, охорони здоров'я, соціальної допомоги населенню, а також психолога інклюзивно-ресурсного центру. Перевагами реалізації освітньо-професійної програми для здобувачів другого рівня вищої освіти є практико-орієнтований підхід з акцентом на особистісному та професійному саморозвитку студентів, зокрема розвиток сенситивності, аналітичних

здібностей, толерантності до емоційно-навантажених ситуацій, оптимізація міжособистісних стосунків, регулювання емоційного благополуччя, управління стресом. Поглиблена теоретична компетентність у сімейній психології підкріплюється формуванням прикладних професійних навичок під час виробничої практики: діагностичної, консультативної та профілактично-корекційної. Результатом успішного засвоєння змісту фахової підготовки випускниками є їх інтегральна компетентність – здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог. Освітня програма містить перелік обов'язкових і вибіркових освітніх компонент і структурно-логічну схему їх реалізації у освітньому процесі відповідно до навчального плану підготовки магістрів психології. Вибіркові блоки поділені за принципом вертикального занурення у психологічний запит клієнта: консультування – це фокусування на ставленнях і подіях; психокорекція і психотерапія – центрування на особистості клієнта. Разом з тим, дисципліни вибіркових блоків вибудовують горизонтальний, онтологічний простір сімейної проблематики з максимально повним охопленням дисциплін, що його розкривають.

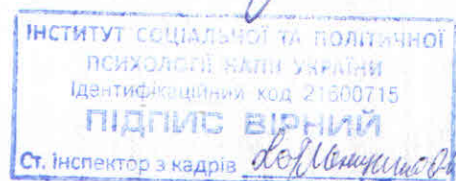
Беручи до уваги актуальність, змістовність і прикладну значущість розробленої робочою групою кафедри психології особистості та соціальних практик освітньо-професійної програми 053.00.06 Сімейна психологія, можна рекомендувати цей нормативний документ до запровадження та реалізації в освітній процес Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Рецензентка:

докторка психологічних наук, професорка,
завідувачка відділу психології спілкування
Інституту соціальної та політичної психології
НАПН України

05.03.2024

Галина БЕВЗ

ВІДГУК

на освітньо-професійну програму

053.00.06 Сімейна психологія

підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти,

розроблену робочою групою

кафедри психології особистості та соціальних практик

Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Підготовка кваліфікованих сімейних психологів завжди є інвестицією в майбутнє України. Особливої актуальності набуває навчання сімейних психологів у воєнний та повоєнний час, в силу зростання кількості сімей, постраждалих від війни; масштабних втрат близьких, отриманих травм, вимушених переміщень і збіднінь. Саме тому затребуваність у особливій психологічній допомозі об'єктивує нові виклики для сімейних психологів, зокрема, це надання психологічної допомоги онлайн, робота з психотравмами, спричиненими війною, підтримка сімей військовослужбовців та переселенців. Запропонована освітньо-професійна програма Сімейна психологія враховує суспільну і професійну важливість потреб соціальної практики.

Мета освітньо-професійної програми полягає у підготовці сучасного висококваліфікованого і конкурентоздатного фахівця-психолога, спроможного до надання психолого-інформаційної, профілактичної, консультативної й корекційно-психотерапевтичної допомоги особистості як члена сімейної системи задля гармонійного розвитку особистості дитини і дорослого, їх психологічної стійкості у кризових умовах, задля соціально-економічної стабільності розвитку громади, регіону, країни на основі кращих вітчизняних та світових практик.

Слід відзначити важливість запрограмованого розвитку у здобувачів освітньо-професійної програми Сімейна психологія спеціальних (фахових компетентностей), серед яких потрібно означити: СК_{у11} «Здатність визначати вид психологічної допомоги: психоедукація, консультування, психокорекція,

психотерапія, тренінги в залежності від заявленого запиту і психологічного завдання (в тому числі в умовах війни)»; СК_{y12} «Здатність вибудовувати оптимальну схему сімейної консультації у кожному випадку психологічної допомоги»; СК_{y13} «Здатність розробляти та застосовувати превентивні та корекційні програми опанування нормативним і ненормативними сімейними кризами»; СК_{y14} «Здатність до рефлексії власної особистісної (родинної) історії і її впливу на фахову діяльність». Означені компетентності враховують потреби ринку праці; сучасні тенденції практики, зокрема транстеоретичну інтеграцію і компаративістику; ключові навички; переваги для здобувачів; результативність та унікальність освітньо-професійної програми – системність, чіткі професійні цілі, багатоваріативність методів надання допомоги.

Отже, розроблену робочою групою кафедри психології особистості та соціальних практик освітньо-професійна програма 053.00.06 Сімейна психологія підготовки магістрів зі спеціальності 053 - Психологія можна рекомендувати до запровадження та реалізації в освітній процес Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Рецензент:

Практичний психолог

Academy Ecoland (Академія А+)

14.03.2024

Вероніка НАГАЙЧЕНКО

ВІДГУК
на освітньо-професійну програму
053.00.06 Сімейна психологія
підготовки другого (магістерського) рівня вищої освіти,
розроблену робочою групою
кафедри психології особистості та соціальних практик
Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Сім'я – це основа суспільства, її благополуччя є запорукою щасливого та здорового життя як окремих людей, так і всієї держави. Саме тому психологічна допомога сім'ї стає все більш актуальною в сучасному світі, де сім'ї стикаються з безліччю викликів та проблем. Сучасні запити до сімейних психологів збільшуються з кількох причин: зростання кількості розлучень; зростання кількості сімей з прийомними дітьми; зростання кількості сімей, які живуть у складних умовах; зміни у структурі та функціях сім'ї тощо. Університетська підготовка сімейних психологів є необхідною і соціально затребуваною складовою, що на соціальному, інституційному та функціональному рівнях формує у здобувачів загальні і спеціальні здатності та уміння проводити індивідуальне, сімейне, групове консультування, медіацію, терапію пар і психокорекцію дітей.

Освітньо-професійна програма 053.00.06 Сімейна психологія відповідає цілям і завданням підготовки висококваліфікованих фахівців вищої ланки для освітніх і соціальних служб, установ та організацій як бюджетної, так і небюджетної сфери. Така програма ґрунтується на засадах ступеневої освіти та органічно вписується у процес підготовки конкурентного фахівця для потреб територіальної громади м. Києва і України загалом.

Запропоновані обов'язкові і варіативні компоненти освітньо-професійної програми Сімейна психологія забезпечують здобувачам формування ключових результатів навчання, серед яких особливо слід виділити: РН_{y13} «Диференціювати види сімейних криз, їх причини і наслідки, прогнозувати сценарії поведінки членів сім'ї, що переживає кризу (в тому числі в умовах війни)»; РН_{y14} «Здійснювати психологічне втручання з використанням методів інформаційного, проблемо-центрованого, особистісно-центрованого, рішення-центрованого, смисло-центрованого підходів»; РН_{y15} «Надавати кваліфіковану психологічну допомогу особистості у кризовому стані для активізації ресурсів її життєстійкості (в тому числі в умовах війни)».

Метою освітньо-професійної програми є – підготувати сучасного висококваліфікованого і конкурентоздатного фахівця-психолога, спроможного до надання психолого-інформаційної, профілактичної, консультативної й корекційно-психотерапевтичної допомоги особистості як члена сімейної системи задля гармонійного розвитку особистості дитини і дорослого, їх психологічної стійкості у кризових умовах, задля соціально-економічної стабільності розвитку громади, регіону, країни на основі кращих вітчизняних та світових практик.

Таким чином, розроблену робочою групою кафедри психології

особистості та соціальних практик освітньо-професійна програма 053.00.06
Сімейна психологія підготовки магістрів зі спеціальності 053 - Психологія
можна рекомендувати до запровадження та реалізації в освітній процес
Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Рецензент:

**Керівник Центру психологічної підтримки
дітей і батьків «Початок», дитячий психолог,
нейропсихолог**

11.03.2024

A handwritten signature in blue ink, overlapping the stamp and extending to the right.

Ірина ЗАХОЖА